

7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

3 Δεκεμβρίου 2021, Τεύχος 398

Εν αναμονή θετικών αποτελεσμάτων για το ΑΕΠ του 3^{ου} τριμήνου 2021, πιέσεις στο μέτωπο της πανδημίας και των τιμών

Η εμφάνιση της νέας μετάλλαξης του κορωνοϊού COVID-19, γνωστή ως μετάλλαξη «όμικρον», μαζί με το εν εξελίξει 4^ο κύμα της πανδημίας, μας υπενθυμίζουν ότι η αβεβαιότητα που συνοδεύει την υγειονομική κρίση παραμένει. Αναντίρρητα, η αβεβαιότητα δεν έχει την ίδια ένταση όπως πριν από 22 μήνες όταν καταγράφηκε το πρώτο κρούσμα στην Ελλάδα. Τα εφόδια καταπολέμησης της νόσου αυξήθηκαν (π.χ. εμβόλιο και φαρμακευτική αγωγή), το ίδιο και οι γνώσεις των φορέων της οικονομίας για το πώς να συναλλάσσονται υπό καθεστώς πανδημίας (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο, τηλεργασία, ψηφιοποίηση εργασιών της δημόσιας διοίκησης κ.α.). Εντούτοις, η κόπωση των νοικοκυριών, από οικονομική-ψυχολογική σκοπιά, είναι εμφανής και δικαιολογημένη, ειδικά στην Ελλάδα που της υγειονομικής κρίσης προηγήθηκε μια δεκαετία έντονων κλυδωνισμών σε οικονομικό-κοινωνικό επίπεδο. Μια περίοδος αναγκαίας προσαρμογής αλλά και βαθιάς ύφεσης. Από το τέλος του 2007 μέχρι σήμερα έχουν περάσει 14 χρόνια, με βραχυχρόνια διαλείμματα νηνεμίας και ισχυρών προσδοκιών. Από όλους τους δείκτες εμπιστοσύνης που συνθέτουν τον δείκτη οικονομικού κλίματος που κατασκευάζει το IOBE, ο δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτή παρουσιάζει τη μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα.¹

Πέραν των εξελίξεων στο μέτωπο της πανδημίας, η πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) για την πορεία του γενικού επιπέδου των τιμών τον Νοέμβριο 2021, επιβεβαίωσε τις ανησυχίες για επιταχυνόμενο πληθωρισμό στην Ελλάδα και τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης.² Αναλυτικά, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ εκτιμάται στο 4,3% τον Νοέμβριο 2021 (4,9% στην Ευρωζώνη) από 2,8% τον Οκτώβριο 2021 (4,1% στην Ευρωζώνη).³ Σε αυτά τα αποτελέσματα προστίθεται η ανακοίνωση της εξαμηνιαίας έκθεσης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD Economic Outlook), σύμφωνα με την οποία ο πληθωρισμός στην Ελλάδα προβλέπεται στο 3,1% και 1,5% το 2022 και το 2023 αντίστοιχα. Η εκτίμηση για το 2022 είναι αρκετά υψηλότερη σε σύγκριση με τις αντίστοιχες προβλέψεις στην εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2022 (0,8%) και στις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1,0%). Η

¹ Αναλυτικά, τον Νοέμβριο 2021, η τιμή του δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή ήταν μικρότερη από την αντίστοιχη του Φεβρουαρίου 2020 (προ πανδημίας επίπεδα) κατά 36 μονάδες, ενώ ο δείκτης οικονομικού κλίματος επέστρεψε στα προ πανδημίας επίπεδα (βλέπε Πίνακα Α2 στατιστικού παραρτήματος). Τον ίδιο μήνα, ο δείκτης εμπιστοσύνης λιανικού εμπορίου παρουσίασε αρνητική απόκλιση κατά 17,8 μονάδες σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα, ενώ οι δείκτες εμπιστοσύνης στη βιομηχανία, τις υπηρεσίες και τις κατασκευές κατέγραψαν θετική απόκλιση της τάξης των 4,8, 12,7 και 32,7 μονάδων αντίστοιχα.

² Βλέπε τη σχετική δημοσίευση: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/11563387/2-30112021-AP-EN.pdf/8072b1c7-4379-7fbc-af36-ec2300c42265?t=1638263548305>

³ Το αντίστοιχο μέγεθος τον Οκτώβριο 2020 ήταν -2,0% (-0,3% στην Ευρωζώνη).

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος, PhD
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr

άνοδος του πληθωρισμού στην Ελλάδα από τον Ιούνιο 2021 συνδέεται εκτός των άλλων παραγόντων και με αποτελέσματα βάσης, λόγω των αρνητικών τιμών που έλαβε το προηγούμενο χρονικό διάστημα, ειδικά το 2^ο εξάμηνο 2020 και το 1^ο τρίμηνο 2021. Συγκεκριμένα, ο ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα τον Οκτώβριο 2021, ναι μεν ήταν υψηλότερος κατά 2,8% σε σύγκριση με τον Οκτώβριο 2020, ωστόσο σε σχέση με τον Οκτώβριο 2019, δηλαδή σε διάστημα 2 ετών, η ενίσχυση ήταν μόλις 0,7%. Τους επόμενους μήνες αναμένεται κορύφωση του φαινομένου, διατήρηση σχετικά υψηλών τιμών το 1^ο εξάμηνο 2022 (κυρίως το 1^ο τρίμηνο 2022) και στη συνέχεια σταδιακή αποκλιμάκωση. Το σενάριο μείωσης του πληθωρισμού στην Ευρωζώνη, κατά τη διάρκεια των μηνών του 2022, υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (σύμφωνα με δηλώσεις της Προέδρου).⁴

Πίνακας 1: Ελλάδα – Δείκτες Παραγωγής στη Βιομηχανία, Δείκτες Όγκου και Κύκλου Εργασιών στο Εμπόριο και Απασχόληση, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

% QoQ: Τριμηνιαία Ποσοστιαία Μεταβολή	2021 % QoQ			2021 % YoY		
	Q1	Q2	Q3	Q1	Q2	Q3
% YoY: Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή						
Δείκτης Παραγωγής στη Βιομηχανία	4,2	1,4	1,1	4,4	14,8	9,1
Δείκτης Παραγωγής στη Μεταποίηση	3,2	1,4	0,6	2,5	14,6	7,7
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου	4,1	7,5	-0,2	-1,4	21,3	8,8
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρεμπόριο	6,9	4,8	2,9	0,7	30,2	22,0
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Εμπόριο Αυτοκινήτων	8,2	2,7	0,5	15,3	83,6	11,9
Απασχόληση, Χιλιάδες Άτομα	-5,7	5,8	4,3	-5,9	1,8	4,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research

Με δεδομένους τους δύο παραπάνω κινδύνους για την επίδοση της οικονομίας το επόμενο χρονικό διάστημα, τη Δευτέρα 6 Δεκεμβρίου 2021 αναμένεται η ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ για τους εθνικούς λογαριασμούς του 3^{ου} τριμήνου 2021. Η δημοσίευση του συνόλου των παρατηρήσεων πολλών δεικτών υψηλής συχνότητας όπως η παραγωγή στη βιομηχανία, οι πωλήσεις στο εμπόριο και το οικονομικό κλίμα, ενισχύει την αρχική μας τοποθέτηση, όπως αυτή παρουσιάστηκε στο τεύχος 395 του δελτίου 7 Ημέρες Οικονομία (5 Νοεμβρίου 2021), για συνέχεια της ανάκαμψης το 3^ο τρίμηνο 2021, έστω και με επιβραδυνόμενο ρυθμό (βλέπε Πίνακες 1 και 2).⁵

Αναλυτικά, ο δείκτης παραγωγής στη βιομηχανία ενισχύθηκε με ρυθμό της τάξης του 1,1% QoQ / 9,1% YoY από 1,4% QoQ / 14,8% YoY το προηγούμενο τρίμηνο.⁶ Παράλληλα, ο βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία αυξήθηκε στο 78,6% από 75,0% το 2^ο τρίμηνο 2021. Η εν λόγω επίδοση δύναται να συνδεθεί με την ενίσχυση των εξαγωγών εμπορευμάτων και την ανάκαμψη του τουρισμού την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2021. Στο εμπόριο, ο δείκτης κύκλου εργασιών στο χονδρεμπόριο ενισχύθηκε σε τριμηνιαία βάση για 5^ο τρίμηνο στη σειρά (2,9% QoQ / 22,0% YoY από 4,8% QoQ / 30,2% YoY το 2^ο τρίμηνο 2021), ενώ στο λιανικό εμπόριο οι πωλήσεις σε σταθερές τιμές συγκρατήθηκαν, έστω και οριακά, στα επίπεδα του 2^{ου} τριμήνου 2021. Παρά ταύτα, σε ετήσια βάση, ήταν υψηλότερες κατά 8,8%. Παρόμοια ποιοτικά χαρακτηριστικά κατέγραψαν και

⁴ Βλέπε <https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2021/html/ecb.is211028-939f22970b.en.html>

⁵ Βλέπε <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/elliniki-oikonomia/7-imeres-oikonomia-05-11-21>

⁶ Ο δείκτης παραγωγής μεταποίησης, δηλαδή του τομέα με μακράν την υψηλότερη βαρύτητα στο σύνολο της βιομηχανίας, ενισχύθηκε κατά 0,6% QoQ / 7,7% YoY το 3^ο τρίμηνο 2021 από 1,4% QoQ / 14,6% YoY το 2^ο τρίμηνο 2021.

οι πωλήσεις αυτοκινήτων, με αύξηση 0,5% QoQ / 11,9% YoY από 2,7% QoQ / 83,6% YoY το 2^ο τρίμηνο 2021. Η αύξηση των πωλήσεων αυτοκινήτων συνδέεται σε έναν βαθμό με τη δημιουργία κινήτρων υποκατάστασης των δημόσιων συγκοινωνιών με οχήματα ιδιωτικής χρήσης για σκοπούς προφύλαξης από την πανδημία. Το αποτέλεσμα αποτυπώνεται καθημερινά στους δρόμους της πρωτεύουσας, με το κυκλοφοριακό πρόβλημα να παρουσιάζει ιδιαίτερη όξυνση από το 2^ο εξάμηνο 2021. Τέλος, το άνοιγμα της οικονομίας και η καλύτερη του αναμενομένου τουριστική σεζόν οδήγησαν σε άνοδο της απασχόλησης για 2^ο συνεχές τρίμηνο κατά 4,3% QoQ από 5,8% QoQ το 2^ο τρίμηνο 2021. Ο αριθμός των απασχολούμενων, ο αριθμός των ανέργων και το ποσοστό ανεργίας, μετά τις έντονες αυξομειώσεις κατά τη διάρκεια των μηνών κλεισίματος-ανοίγματος της οικονομίας, από τον Απρίλιο 2021 κινούνται δυναμικά ανοδικά και καθοδικά αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να επιστρέψουν στα προ πανδημίας μονοπάτια τάσης. Τον Σεπτέμβριο 2021, το ποσοστό ανεργίας ήταν στο 13,0% του εργατικού δυναμικού από 16,8% τον Σεπτέμβριο 2019, η απασχόληση ενισχυμένη κατά 4,2% ή 164,9 χιλιάδες άτομα σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο 2019 και η ανεργία μειωμένη κατά 22,9% ή 181,5 χιλιάδες άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2019. Εποχικοί παράγοντες, αλλά πρωτίστως η απόσυρση των μέτρων στήριξης, θα εμπεριέχουν ένα κόστος προσαρμογής-μετάβασης, ειδικά από τον Νοέμβριο 2021 και έπειτα, για την εγχώρια αγορά εργασίας.

Πίνακας 2: Ελλάδα – Δείκτης PMI Μεταποίησης, Βαθμός Χρησιμοποίησης Εργοστασιακού Δυναμικού στη Βιομηχανία, Δείκτης Οικονομικού Κλίματος και Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή

ΜΔ: Μονάδες Δείκτη Μέσος Όρος 3 Μηνών	2020 ΜΔ				2021 ΜΔ			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4*
PMI Μεταποίησης	51,0	40,0	49,3	46,0	50,4	57,0	58,4	58,9
ΒΧΕΔΒ, %	71,3	65,9	70,6	73,6	73,8	75,0	78,6	77,6
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	110,9	92,1	90,6	91,8	93,2	105,1	111,3	112,9
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή	-10,4	-31,1	-36,9	-46,2	-43,0	-27,5	-35,4	-42,8

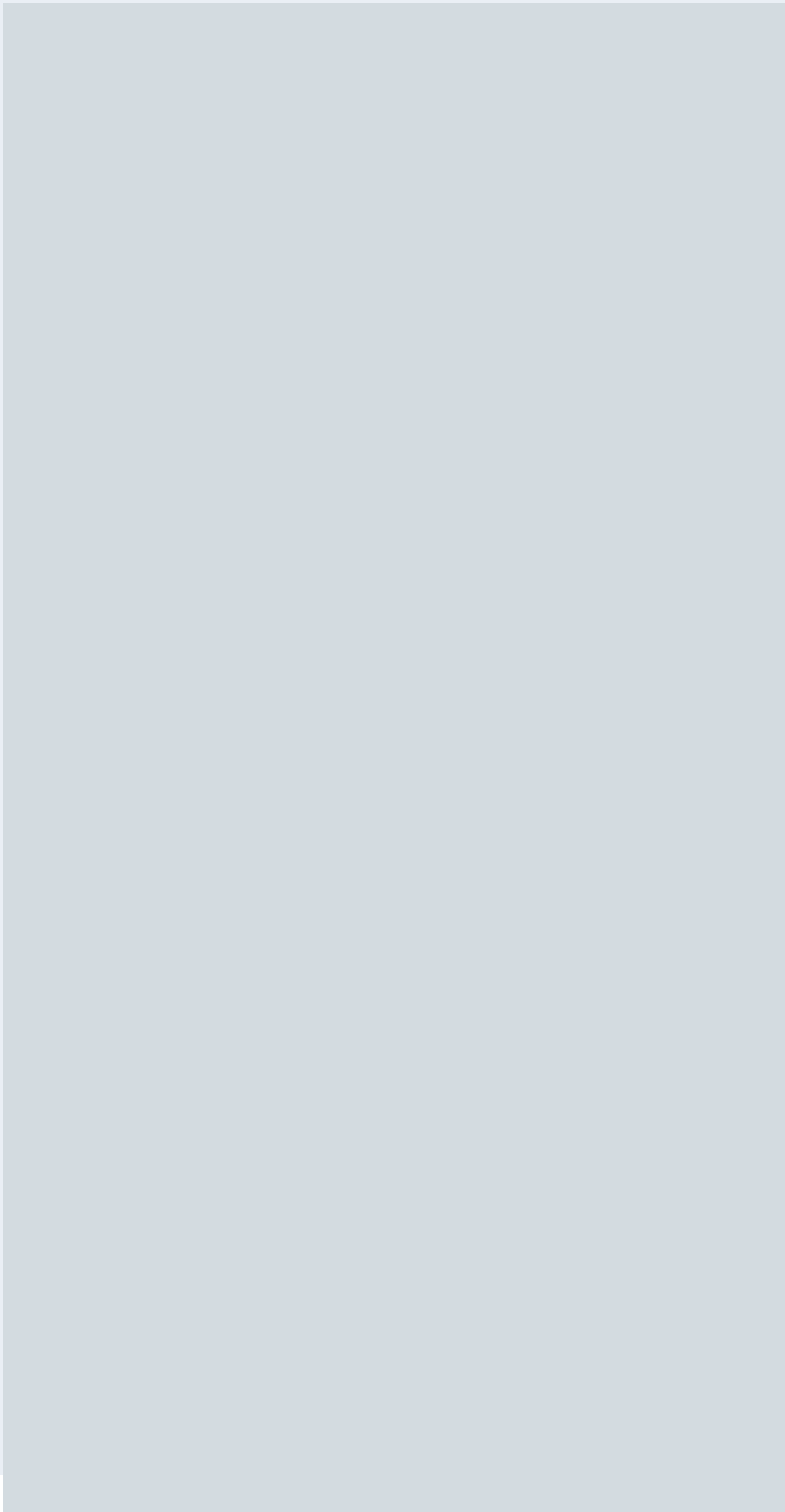
Πηγή: IHS Markit, IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΤτΕ, Eurobank Research

Σημείωση:* για τους δείκτες PMI μεταποίησης, οικονομικού κλίματος και εμπιστοσύνης καταναλωτή παραθέτουμε τον μέσο όρο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2021, ενώ για τον βαθμό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία την τιμή του Οκτωβρίου 2021.

Εκτός των δεικτών παραγωγής, πωλήσεων και απασχόλησης, βελτίωση το 3^ο τρίμηνο 2021 παρουσίασαν και δείκτες οικονομικής συγκυρίας, όπως ο δείκτης PMI μεταποίησης και ο δείκτης οικονομικού κλίματος. Ο μεν πρώτος, σε όρους μέσου 3 μηνών, παρέμεινε πάνω από το όριο των 50 μονάδων για 3^ο τρίμηνο στη σειρά (> 50 βελτίωση λειτουργικών συνθηκών, < 50 χειροτέρευση λειτουργικών συνθηκών) και ανήλθε στις 58,4 μονάδες από 57,0 μονάδες το 2^ο τρίμηνο 2021. Επιπρόσθετα, το δίμηνο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2021, παρά την ενεργειακή κρίση, η προαναφερθείσα δυναμική διατηρήθηκε. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος, ένα μέτρο των προσδοκιών των φορέων της οικονομίας, μετά την ισχυρή πτώση του 2^{ου} τριμήνου 2020 λόγω του πρώτου ισχυρού και μη αναμενομένου lockdown, παρουσίασε οριακή βελτίωση τα επόμενα 3 τρίμηνα. Η πρώτη ισχυρή ανάκαμψη επετεύχθη το 2^ο τρίμηνο 2021 εξαιτίας της άρσης των περιοριστικών μέτρων, πορεία που συνεχίστηκε το 3^ο τρίμηνο 2021.

Βάσει των παραπάνω στοιχείων, εξαγάγουμε το συμπέρασμα ότι η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε το 3^ο τρίμηνο 2021. Οι περισσότεροι δείκτες υψηλής συχνότητας, με εξαίρεση τον δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή, κινήθηκαν ανοδικά, έστω και με επιβραδυνόμενο ρυθμό. Παράγοντες που δύνανται να συγκράτησαν την προβλεπόμενη ανάκαμψη είναι, 1^ο η πιθανή μείωση της μεταβολής

των αποθεμάτων λόγω της υψηλής συσσώρευσης των προηγούμενων τριμήνων, 2^ο οι αναθεωρήσεις των αποτελεσμάτων των προηγούμενων τριμήνων και 3^ο η επίδραση της εποχικής προσαρμογής των σειρών, στη συνεισφορά των εξαγωγών υπηρεσιών και δη του τουρισμού στο ΑΕΠ σε τριμηνιαία βάση.

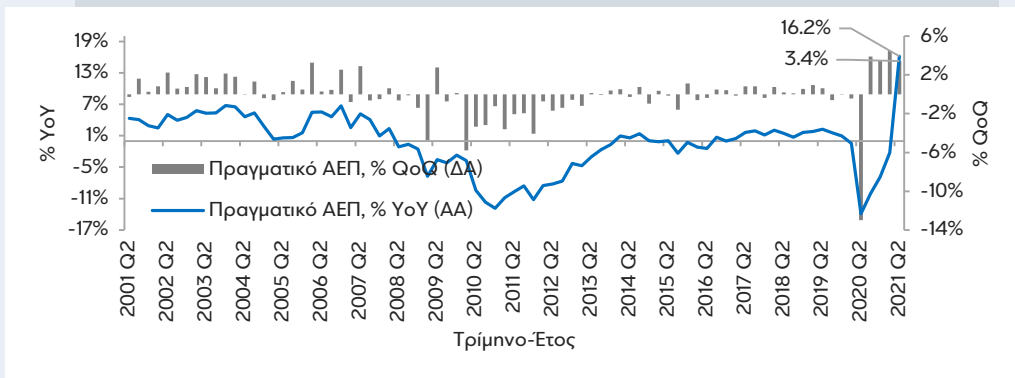

Πίνακας Α1 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο 2021 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +16,2% YoY (-2,3% YoY (2021Q1) και -13,9% YoY (2020Q2)) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν +3,4% QoQ (+4,5% QoQ (2021Q1) και -13,0% QoQ (2020Q2))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2021: 2021 +7,1%, 2022 +5,2%, 2023 3,6%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: 2001Q2–2021Q2

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,4%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +16,2% (2021Q2)

Ελάχιστο: -13,9% (2020Q2)

AA = αριστερός άξονας

ΔA = δεξιός άξονας

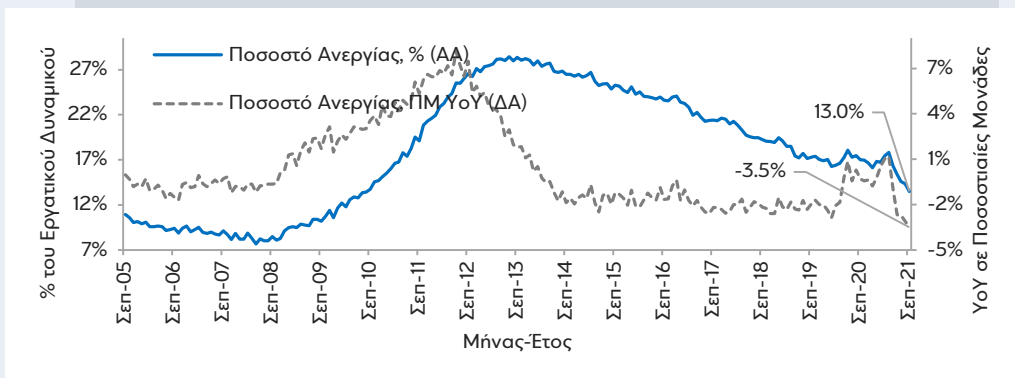
Δημοσίευση: 7/9/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Επομ. δημ.: 6/12/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Σεπτέμβριο 2021 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 13,0% (13,9% (8/2021) και 16,5% (9/2020)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 15,6% (15,9% (8/2021) και 16,6% (9/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2021: 2021 15,3%, 2022 15,0%, 2023 14,5%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 9/2005-9/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,5%

Διάμεσος: 17,3%

Μέγιστο: 27,9% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,2% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔA = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

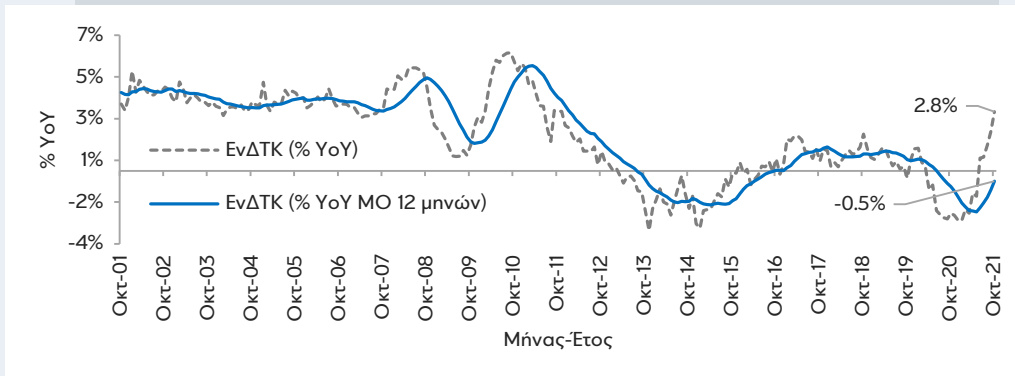
Δημοσίευση: 17/11/2021

Επομ. δημ.: 15/12/2021

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Οκτώβριο 2021 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +2,8% YoY (+1,9% YoY (9/2021) και -2,0% YoY (10/2020)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν -0,5% YoY (-0,9% YoY (9/2021) και -0,8% YoY (10/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2021: 2021 +0,1%, 2022 +1,0%, 2023 +0,4%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 10/2001-10/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +1,7%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

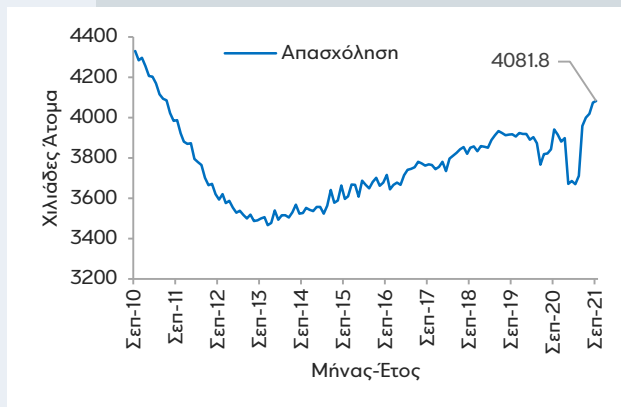
Δημοσίευση: 10/11/2021

Επομ. δημ.: 10/12/2021

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

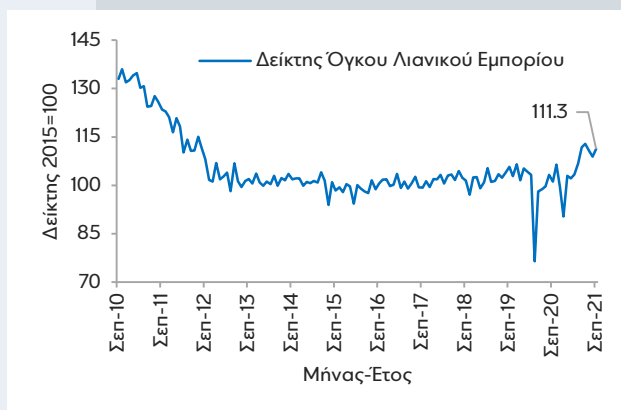
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +3,6% YoY τον Σεπ-21 από +6,0% YoY τον Αυγ-21, +0,1% YoY την περίοδο Αυγ-20 – Σεπ-21 (12Μ) από -0,3% YoY την περίοδο Αυγ-19 – Σεπ-20 (επόμενη δημοσίευση: 15/12/2021)

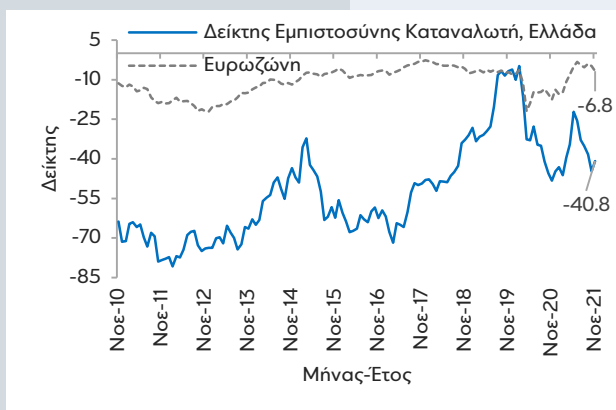
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 113,4 ΜΔ τον Νοε-21, +1,0 ΜΔ MoM και +22,2 ΜΔ YoY τον Νοε-21 από +2,7 ΜΔ MoM και +19,9 YoY ΜΔ τον Οκτ-21 (επόμενη δημοσίευση: 7/1/2022)

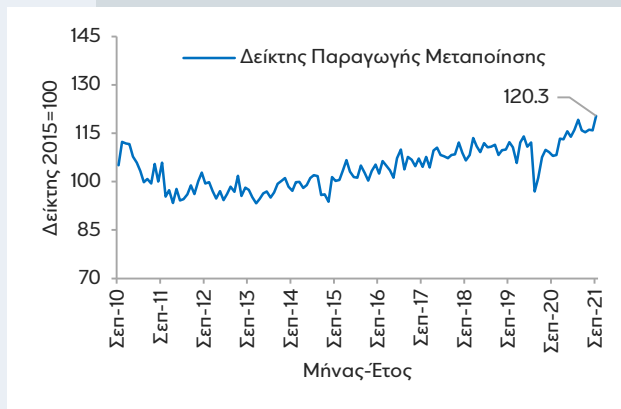
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +2,2% MoM και +10,0% YoY τον Σεπ-21 από -1,6% MoM και +5,4% YoY τον Αυγ-21, +5,5% YoY την περίοδο Οκτ-20 – Σεπ-21 (12Μ) από -2,0% YoY την περίοδο Οκτ-19 – Σεπ-20

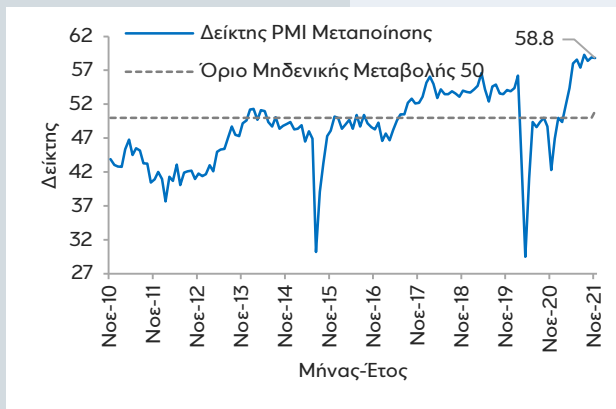
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -40,8 ΜΔ τον Νοε-21, +3,9 ΜΔ MoM και +7,5 ΜΔ YoY τον Νοε-21 από -6,4 ΜΔ MoM και +0,8 ΜΔ YoY τον Οκτ-21 (επόμενη δημοσίευση: 7/1/2022)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +3,9% MoM και +11,4% YoY τον Σεπ-21 από -0,2% MoM και +6,1% YoY τον Αυγ-21, +6,5% YoY την περίοδο Οκτ-20 – Σεπ-21 (12Μ) από -2,5% YoY την περίοδο Οκτ-19 – Σεπ-20 (επόμενη δημοσίευση: 10/12/2021)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 58,8 ΜΔ τον Νοε-21, -0,1 ΜΔ MoM και +16,5 ΜΔ YoY τον Νοε-21 από +0,5 ΜΔ MoM και +10,2 ΜΔ YoY τον Οκτ-21 (επόμενη δημοσίευση: 3/1/2022)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), IHS Markit, Eurobank Research.

Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Ενημέρωση: 3/12/2021	Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Μέτρηση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών								
							Προηγούμενης Περιόδου	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	
Βασικά Επισκόπηση																	
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (7)	% YoY	-	-9.0%	2020	1.8%	2019	1.7%	2018	1.1%	2017	-0.5%	2016	-0.2%	2015
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	167.1		183.6		180.4		177.4		175.5		176.4	
	Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	165.3		183.3		179.6		176.9		174.5		176.4	
	Ποσοστό Ανεργίας			%	-	16.3%		17.3%		19.3%		21.5%		23.5%		24.9%	
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	-1.3%		0.5%		0.8%		1.1%		0.0%		-1.1%	
	Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος			% YoY	-	-0.8%		0.2%		-0.2%		0.3%		-0.6%		-0.3%	
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		% YoY	Ναι	16.2%	2021 Q2	-2.3%	2021 Q1	-15.9%	2020 Q2	2.3%	2019 Q2	1.4%	2018 Q2	1.6%	2017 Q2
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			% QoQ	Ναι	3.4%		4.5%		-13.0%		0.6%		0.2%		0.8%	
	Ποσοστό Ανεργίας	m		%	Ναι	13.0%	Σεπ-21	13.9%	Αυγ-21	16.5%	Σεπ-20	16.8%	Σεπ-19	18.8%	Σεπ-18	20.9%	Σεπ-17
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	2.8%	Οκτ-21	1.9%	Σεπ-21	-2.0%	Οκτ-20	-0.3%	Οκτ-19	1.8%	Οκτ-18	0.5%	Οκτ-17
	Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q		% YoY	Ναι	-0.1%	2021 Q2	-1.5%	2021 Q1	-2.5%	2020 Q2	0.6%	2019 Q2	0.0%	2018 Q2	-0.4%	2017 Q2
Σύνολο Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																	
	Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	% YoY	Ναι	13.2%	2021 Q2	-3.7%	2021 Q1	-14.6%	2020 Q2	0.8%	2019 Q2	2.8%	2018 Q2	1.9%	2017 Q2
	Πραγμ. Δημόσια Καταναλωσιμ.			% YoY	Ναι	6.1%		8.1%		-2.6%		7.7%		-4.3%		-1.4%	
	Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)			% YoY	Ναι	12.9%		10.6%		3.6%		-18.7%		14.3%		0.9%	
	Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	22.6%		-10.9%		-27.6%		6.0%		8.4%		9.2%	
	Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	22.5%		-3.3%		-15.0%		1.9%		7.3%		8.3%	
Αποτελεσματικότητα																	
	Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (7)	% YoY	Ναι	15.5%	2021 Q2	3.7%	2021 Q1	-11.2%	2020 Q2	0.8%	2019 Q2	0.2%	2018 Q2	2.1%	2017 Q2
	Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)			% YoY	Ναι	-8.9%		3.5%		18.7%		2.7%		-0.3%		2.6%	
Αγορά Εργασίας																	
	Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	4081.8	Σεπ-21	4073.6	Αυγ-21	3940.9	Σεπ-20	3916.9	Σεπ-19	3850.9	Σεπ-18	3768.5	Σεπ-17
	Ανεργοί			χιλ. άτομα	Ναι	609.5		655.1		778.8		791.0		889.2		996.8	
	Εργατικό Δυναμικό			χιλ. άτομα	Ναι	4691.3		4728.7		4719.7		4707.9		4740.1		4765.3	
	Μη Ενεργός Πληθυσμός			χιλ. άτομα	Ναι	3164.4		3129.6		3168.5		3213.4		3226.2		3239.7	
Αγορά Ακινήτων																	
	Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	% YoY	Όχι	8.0%	2021 Q3	6.1%	2021 Q2	3.8%	2020 Q3	8.3%	2019 Q3	2.2%	2018 Q3	-0.7%	2017 Q3
Βιομηχανία και Εμπόριο																	
	Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(5), (7)	ΜΔ	Ναι	58.8	Νοε-21	58.9	Οκτ-21	42.3	Νοε-20	54.1	Νοε-19	54.0	Νοε-18	52.2	Νοε-17
	Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής		(1), (7)	% YoY	Ναι	9.7%	Σεπ-21	9.6%	Αυγ-21	-2.3%	Σεπ-20	1.5%	Σεπ-19	5.3%	Σεπ-18	2.3%	Σεπ-17
	Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο			% YoY	Ναι	10.0%		5.4%		-4.3%		2.2%		2.2%		-1.2%	
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (7)	% YoY	Ναι	22.0%	2021 Q3	30.2%	2021 Q2	-11.5%	2020 Q3	-3.5%	2019 Q3	8.5%	2018 Q3	5.0%	2017 Q3
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.			% YoY	Ναι	11.9%		83.6%		-0.9%		6.9%		14.3%		2.4%	
Εξωτερικές Τομέες																	
	Ισοζύγιο Τρεχοσάων Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	-8.2	Σεπ-21	-8.5	Αυγ-21	-11.0	Σεπ-20	-4.0	Σεπ-19	-4.8	Σεπ-18	-3.0	Σεπ-17
	Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)			Σ12m € δις	Όχι	-22.2		-21.4		-19.5		-23.4		-21.6		-19.8	
	Α1. Καυσίμων			Σ12m € δις	Όχι	-4.0		-3.6		-3.7		-5.3		-4.7		-3.9	
	Α2. Πλοίων			Σ12m € δις	Όχι	0.0		0.0		-0.1		-0.3		-0.1		0.0	
	Α3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία			Σ12m € δις	Όχι	-18.1		-17.8		-15.7		-17.8		-16.8		-15.9	
	Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)			Σ12m € δις	Όχι	11.9		10.6		8.5		21.3		18.7		18.1	
	Β1. Ταξιδιωτικών			Σ12m € δις	Όχι	8.6		7.3		4.3		15.5		15.7		12.5	
	Β2. Μεταφορών			Σ12m € δις	Όχι	3.5		3.4		4.5		6.0		5.3		5.0	
	Β3. Λοιπών Υπηρεσιών			Σ12m € δις	Όχι	-0.2		-0.2		-0.2		-0.2		-0.2		0.6	
	Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)			Σ12m € δις	Όχι	0.9		1.0		-0.7		-1.7		-1.6		-0.8	
	Γ1. Αμοιβών και Μισθών			Σ12m € δις	Όχι	-1.1		-1.0		-1.2		-1.2		-1.1		-1.1	
	Γ2. Τόκων, Μερισμάτων και Κερδών			Σ12m € δις	Όχι	-0.8		-0.8		-2.4		-3.0		-3.3		-2.1	
	Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων			Σ12m € δις	Όχι	2.7		2.8		2.9		2.5		2.8		2.5	
	Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)			Σ12m € δις	Όχι	1.3		1.4		0.7		-0.2		-0.3		-0.6	
	Δ1. Γενικής Κυβέρνησης			Σ12m € δις	Όχι	1.2		1.3		0.7		-0.3		-0.6		-0.9	
	Δ2. Λοιπών Τομέων			Σ12m € δις	Όχι	0.0		0.0		0.0		0.1		0.3		0.3	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																	
	Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (7)	%	-	-10.1%	2020	1.1%	2019	0.9%	2018	0.6%	2017	0.2%	2016	-5.9%	2015
	Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	-7.1%		4.1%		4.3%		3.7%		3.5%		-2.3%	
	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	206.3%		180.7%		186.4%		179.5%		180.5%		176.7%	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																	
	Διακύλιση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	-0.50%	18/9/19	-0.40%	16/3/16	-0.30%	9/12/14	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/13
	Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου			%	-	0.00%		0.00%		0.05%		0.05%		0.15%		0.25%	
	Διακύλιση Οριακής Χρηματοδότησης			%	-	0.25%		0.25%		0.30%		0.30%		0.40%		0.75%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																	
	Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(6), (7)	%	-	1.34%	Οκτ-21	0.85%	Σεπ-21	0.94%	Οκτ-20	1.17%	Οκτ-19	4.24%	Οκτ-18	5.44%	Οκτ-17
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)		(2), (7)	%	-	0.05%	Σεπ-21	0.05%	Αυγ-21	0.11%	Σεπ-20	0.23%	Σεπ-19	0.29%	Σεπ-18	0.29%	Σεπ-17
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)			%	-	3.77%		4.14%		3.92%		4.59%		4.75%		4.70%	
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)			%	-	0.04%		0.05%		0.11%		0.25%		0.30%		0.31%	
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)			%	-	3.57%		3.59%		3.78%		4.08%		4.31%		4.57%	
Χρηματοδότηση																	
	Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	151.6	Οκτ-21	152.2	Σεπ-21	173.1	Οκτ-20	176.0	Οκτ-19	191.9	Οκτ-18	204.2	Οκτ-17
	Α. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	33.0		33.6		26.2		19.8		17.4		18.3	
	Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	65.7		65.6		73.9		74.6		84.3		89.3	
	Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	47.3		47.4		64.4		70.8		78.2		83.8	
	Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.			€ δις	Όχι	5.5		5.6		8.6		10.9		12.0		12.9	
Καταθέσεις και Ρέπος																	
	Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	213.5	Οκτ-21	215.8	Σεπ-21	212.2	Οκτ-20	200.0	Οκτ-19	162.9	Οκτ-18	159.7	Οκτ-17
	Α. Κάτοικοι Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)			€ δις	Όχι	182.9		182.5		166.1		153.3		148.0		136.9	
	Α1. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	9.2		8.8		10.4		13.6		16.5		13.3	
	Α2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)			€ δις	Όχι	41.2		41.6		33.9		24.9		23.8		22.3	
	Α2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	1.7		1.6		1.9		1.5		1.3		1.5	
	Α2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα			€ δις	Όχι	3.4		3.4		2.4		2.2		1.7		1.6	
	Α2.3. Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	36.0		36.6		29.6		21.2		20.8		19.2	
	Α3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	132.5		132.1		121.8		114.8		107.7		101.3	
	Β. Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	3.9		3.5		2.0		1.7		1.6		1.5	
	Γ. Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	8.3		8.2		6.2		6.3		5.3		6.4	
	Δ. Υποχρεώσεις Σχετιζ. με Μεταβιβαζ. Περιουσι. Στοιχεία			€ δις	Όχι	18.4		21.6		37.9		38.7		7.9		14.8	
Δείκτες Εμπιστοσύνης																	
	Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	m	(3), (7)	ΜΔ</													

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Ερευνήτης Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ, Θεόδωρος Ράπανος
Οικονομικός Αναλυτής
v-trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιμπρού
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο **twitter**: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο **LinkedIn**: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A, ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person, Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person, This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein, Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies, The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position, The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank, The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank, No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice, No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees, Any articles, studies, comments etc, reflect solely the views of their author, Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team, Any articles, studies, comments etc, that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author,

